

III. NAUCZANIE BISKUPÓW O LITURGII

Bp Tadeusz Rakoczy

List pasterski na początek roku liturgicznego otwierającego jubileusz 10-lecia pielgrzymki Jana Pawła II do diecezji bielsko-żywieckiej

Rorate coeli de super et nubes pluant iustum: Niebiosa, wysączcie z góry sprawiedliwość i niech obłoki z deszczem ją wyleją! (Iz 45, 8). Tymi słowami, które rozbrzmiewają w wysłuchanym przed chwilą tekście proroka Izajasza, Kościół rozpoczyna okres Adwentu, czas tęsknoty i czuwania.

Rozpoczynający się dzisiaj nowy rok liturgiczny wpisuje się w obchody trwającego Roku Eucharystii, który pragniemy przeżywać w duchu wdzięczności za sakrament, będący źródłem i szczytem całej działalności Kościoła (por. KL 10). Jako Kościół lokalny pragniemy przeżywać go także w duchu wdzięczności za błogosławione owoce pielgrzymki Ojca Świętego do naszej diecezji w 1995 roku.

Rok Eucharystii

Całe życie sakramentalne Kościoła oraz każdego chrześcijanina osiąga swój szczyt i pełnię w Eucharystii, w której z woli Chrystusa uobecnia się nieustannie na ołtarzach Jego zbawcza ofiara krzyża.

„W Eucharystii mamy Jezusa, Jego odkupieńczą ofiarę, mamy Jego zmartwychwstanie, mamy dar Ducha Świętego.... Jeżeli zaniedbamy te dary, jakże będziemy mogli zaradzać naszej nędzy?” (Jan Paweł II, *Ecclesia de Eucharistia*, nr 60). Trzeba nam nieustannie kierować swoje oczy ku swojemu Panu, obecnemu w Sakramencie Ołtarza.

Wzorem dla nas niech będzie bł. abp Józef Bilczewski, metropolita lwowski, pochodzący z Wilamowic, dla którego „Eucharystia była sercem chrześcijaństwa, a Komunia eucharystyczna przygotowaniem i wstępem do wiecznej komunii z Bogiem w niebie”. Niech świadectwo błogosławionego Arcybiskupa jaśnieje przed nami oraz niech będzie dla nas zachętą i bodźcem do tego, aby i nasze apostołstwo karmione było żarliwą miłością do Chrystusa eucharystycznego. Módlmy się także gorąco o rychłą jego kanonizację.

Rok wdzięczności za pielgrzymkę papieską

Gdy myślimy o Eucharystii, wspominamy z wdzięcznością Mszę św. celebrowaną przez Ojca Świętego Jana Pawła II przed dziesięciu laty na wzgórzu Kaplicówka w Skoczowie. Któż odważyłby się pomyśleć, że nasza beskidzka ziemia stanie się w dniu 22 maja 1995 r. Katedrą Świętego Piotra.

Dziś wspomnienie tamtych wydarzeń rodzi w nas uczucie głębokiej wdzięczności za wielki dar obecności, modlitwy i słowa Ojca Świętego. Pielgrzymka ta, choć należy do najkrótszych, pozostawiła niezatarte ślady w sercach wielu Polaków, stając się nowym bodźcem do odważnego życia w wierze Jezusa Chrystusa. Była ona darem dla całej Polski,

a przede wszystkim dla nowego Kościoła bielsko-żywieckiego. Przyczyniła się do ożywienia wiary wśród mieszkańców Podbeskidzia i do integracji tej społeczności.

Ważnym elementem tej pielgrzymki stało się spotkanie Ojca Świętego ze wspólnotą Kościoła ewangelicko-augsburskiego. Było ono świadectwem wspólnego pragnienia szukania dróg do jedności chrześcijan, zgodnie z wolą Jezusa Chrystusa: „aby wszyscy stanowili jedno” (J 17, 21).

Kościół naszego regionu będzie ciągle wracał do tych świętych wydarzeń i w nich szukał mocy do budowania swojej przyszłości. Fakt obecności Ojca Świętego na ziemi beskidzkiej jest źródłem chrześcijańskiej radości i wielkim zobowiązaniem dla nas i dla przyszłych pokoleń.

Osobiste związki Ojca Świętego z naszą Ziemią

Ojciec Święty czuje się w sposób szczególny związany z naszą Ziemią. O jej pięknie i osobistych związkach z nią mówił kilka razy podczas pielgrzymki.

W Skoczowie wyznał: „...ogłądałem raz jeszcze jako Biskup Rzymu tę piękną Ziemię Śląską, którą nieraz dane mi było nawiedzać w mojej młodości, a później jako kapłanowi i Biskupowi. Wpisana jest w nią także historia mojej rodziny, zwłaszcza mojego ojca i starszego brata”.

W Bielsku-Białej mówił: „Z waszym miastem związany byłem od wczesnego dzieciństwa, gdyż w Bielsku-Białej urodził się mój ojciec, tutaj w okolicy mieszkali moi krewni, a w bielskim szpitalu pracował mój starszy brat – lekarz i tam też zmarł, służąc chorym. Potem doszły związki innego rodzaju, wynikające z mojej posługi biskupiej...”.

Ojciec Święty czuje się związany także z Żywcem i jego okolicami, które odwiedzał wielokrotnie jako arcybiskup krakowski.

Główne wątki papieskiego przesłania

Podstawowym zagadnieniem poruszonym przez Papieża była postawa świętości syna tej ziemi – Jana Sarkandra. Wzywając wiernych do świętości, Jan Paweł II wskazywał przede wszystkim na potrzebę troski o ludzkie sumienie.

Według Ojca Świętego sumienie jest dla każdego człowieka sprawą zasadniczej wagi. To wewnętrzny przewodnik i sędzia ludzkich czynów. W związku z tym musi ono swoje sądy opierać na prawdzie, by zawsze dobro było dobrem, a zło – złem. Aby umiało ono „rozpoznać, jaka jest wola Boża: co jest dobre, co Bogu przyjemne i co doskonałe” (Rz 12, 2).

Jan Paweł II pytał nas przed dziesięciu laty: co znaczy być człowiekiem sumienia? Jednocześnie dał odpowiedź, że oznacza to „...przede wszystkim w każdej sytuacji swojego sumienia słuchać i jego głosu w sobie nie zagłuszać, choć jest on nieraz trudny i wymagający; to znaczy angażować się w dobro i pomnażać je w sobie i wokół siebie, a także nie godzić się nigdy na zło, w myśl słów św. Pawła: «Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj» (Rz 12, 21). Być człowiekiem sumienia, (...) to znaczy także podejmować odważnie odpowiedzialność za sprawy publiczne”.

Wierność sumieniu oznacza wezwanie do świadectwa

Jan Paweł II wzywał chrześcijan do wierności Chrystusowi. Przyszłość życia społecznego i państwowego zależy od tego, jaki będzie kształt ludzkiego sumienia. Na

drogach ludzkich sumień Bóg pozostawił jednoznaczny drogowskaz, którym jest Krzyż Jezusa Chrystusa.

W okresach najtrudniejszych naród polski szukał i znajdował siłę do przetrwania w Chrystusowym Krzyżu. Obecnie, kiedy Polska z trudem kształtuje swoją narodową wolność, trzeba wrócić do prawdy o Krzyżu Chrystusa.

Podjęcie Chrystusowego Krzyża wiąże się także, co podkreślił Jan Paweł II w swoim przemówieniu przed modlitwą *Anioł Pański*, w dniu 31 października bieżącego roku, z obowiązkiem aktywnego uczestnictwa chrześcijan w jednoczącej się Europie. Polacy, jako naród w zdecydowanej większości katolicki, są szczególnie zobowiązani do dawania świadectwa Chrystusowi, Jego Krzyżowi i Ewangelii, przyczyniając się w ten sposób do budowania europejskiego domu na trwałych fundamentach wartości chrześcijańskich. Tylko w oparciu o te wartości Europa może stać się „wspólnotą ducha”.

Konkretne wskazania i zobowiązania

Przeżywając rok upamiętniający 10. rocznicę pielgrzymki Jana Pawła II do naszej diecezji, pragnę Was – Drodzy Diecezjanie – zachęcić do ponownego zapoznania się z tekstami przemówień papieskich skierowanych do nas w czasie tamtej pamiętnej wizyty w 1995 r. Zachęcam ponadto, by w dniu 16. każdego miesiąca odprawiać w kościołach uroczyste nabożeństwa połączone z Mszą św. i z rozważaniem papieskich słów. W tym dniu módlmy się też wspólnie w intencjach Ojca Świętego.

Jako postanowienie jubileuszowe podejmijmy wspólny wysiłek zmierzający do przywrócenia świętości niedzieli. Wobec postępujących dzisiaj procesów sekularyzacji i laicyzacji, prowadzących do spłycenia wiary i obojętności religijnej, czego wyrazem jest też profanacja sakralnego wymiaru niedzieli, należy uczynić wszystko, aby „dzień Pański” w życiu wierzących zachował pierwotny charakter czasu poświęconego służbie Bożej, wspólnocie Kościoła i drugiemu człowiekowi. W tym dniu nie róbmy zakupów, niech wielkie sklepy nie zamieniają się w niedziele w pogańskie świątynie dobrobytu, a my nie wykonujemy w tym dniu prac, pamiętając, że niedziela to dzień upamiętniający Zmartwychwstanie naszego Pana, czas wspólnej Eucharystii, czas radości i odpoczynku. Przywróćmy niedzieli należną jej godność! W tym duchu wychowujmy dzieci i młodzież.

Innym owocem wspominanej dziś pielgrzymki Jana Pawła II do naszej diecezji niech się stanie dokonywana dzięki Eucharystii ustawiczna odnowa rodziny, jako „domowego Kościoła”. Rodzinne Komunie święte, podejmowane zwłaszcza z racji Pierwszych Piątków miesiąca, czy imienin któregoś z członków rodziny, rodzinne nawiedzenia i adoracje Najświętszego Sakramentu, organizowane w niedziele nabożeństwa adoracyjne – to, obok rodzinnego różańca, przybliżającego w tajemnicach „światła” fakt ustanowienia Eucharystii, ważne przejawy rodzinnej pobożności eucharystycznej.

Najlepszym środkiem formującym ludzkie sumienia jest sakrament pokuty i pojednania. Szczególnie rachunek sumienia daje możliwość wejrzenia w swoje sumienie, zauważenia wszystkiego, co oddala nas od Boga i naszych bliźnich. Zachęcam więc do dobrego i częstego korzystania ze spowiedzi świętej, szczególnie młodzież przygotowującą się do sakramentu bierzmowania.

Pragnę przy tej okazji zwrócić się do wszystkich ludzi wierzących, żyjących w tzw. związkach małżeńskich na próbę – co ostatnio staje się dość modne, a także do tych, którzy pozostają w związkach niesakramentalnych. Wykażcie troskę o jak najszybsze uregulowanie swojej sytuacji, zwłaszcza tam, gdzie nie występują przeszkody, by żyć w myśl nauki chrześcijańskiej. W tym kontekście szczególną uwagę zwrócić należy też na bolesną kwestię fikcyjnych rozwodów, co umożliwia otrzymywanie dotacji dla osób samotnie wychowujących dzieci. Należy stwierdzić, że takie postępowanie, bez względu na trudności materialne przeżywane w wielu rodzinach, jest nieuprawnione z etycznego punktu widzenia.

Wiele uwagi poświęćmy też przywracaniu sprawiedliwości w życiu indywidualnym i społecznym. Niech zmniejszy się dystans między bogatymi i biednymi. Niech nikt nie cierpi głodu, osamotnienia i pogardy. Niech zniknie z życia społecznego korupcja i niesprawiedliwość. Z drugiej zaś strony bądźmy promotorami „cywilizacji miłości”, zarówno w naszych rodzinach, jak i środowiskach sąsiedzkich, zawodowych oraz w całym życiu publicznym. Postarajmy się, by w każdej parafii powstała Akcja Katolicka, która w swoich działaniach zmierza do odnowienia życia indywidualnego i społecznego w duchu ewangelicznych wskazań, która pragnie „odnowić wszystko w Chrystusie”.

Wezwanie do wdzięczności

W ten sposób najlepiej wyrazimy naszą wdzięczność za dar pielgrzymki Ojca Świętego do naszej diecezji, za Jego 26. letni pontyfikat. Tej wdzięczności niech towarzyszy modlitwa w intencjach Jana Pawła II, by Bóg obdarzał go zdrowiem i siłą oraz zachował na długie, jak najdłuższe lata - dla dobra Kościoła i dalszego „utwierdzenia braci w wierze” (por. Łk 22, 32).

Ten trud duchowy i moralny, jaki wspólnie podejmiemy w rozpoczynającym się roku liturgicznym, niechaj służy jak najlepszemu przygotowaniu do uroczystości jubileuszowych planowanych na maj 2005 roku. W dniu 15 maja przyszedł roku w naszych parafiach uroczyste podziękujemy Bogu za dar pielgrzymki Jana Pawła II, natomiast w dniach 21 i 22 maja będziemy przeżywać uroczystości jubileuszowe w całej diecezji, na które złożą się: uroczyste Msze św. w Skoczowie, w Bielsku-Białej i w Żywcu; projektowana sesja naukowa oraz przewidywane okolicznościowe wystawy, koncerty i konkursy.

Drodzy Bracia i Siostry, już dziś zachęcam do podejmowania inicjatyw zgodnych z Waszymi pragnieniami, talentami i możliwościami, inicjatyw zmierzających do godnego uczczenia tego wielkiego wydarzenia.

Niech Matka Najświętsza budzi nasze sumienia, niech wspomaga wysiłek adwentowego nawrócenia. Niech wspiera wszelki trud zmierzający do upamiętnienia 10. rocznicy pielgrzymki Jana Pawła II do naszej diecezji. Niech czuwa nad Ojcem Świętym i wyprasza mu u Boga potrzebne łaski.

Na czas Adwentu i nadchodzącego roku liturgicznego wszystkim udzielam z serca apostołskiego błogosławieństwa.

+ Tadeusz Rakoczy, bp

Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata 2004 r.